

วิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงาน
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง

นางสาวปราณี ช้างวงศ์
แผนกวิชาการบัญชี

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568
วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวปราณี ช่างวงษ์
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในการจำแนกประเภทรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และ (2) พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในการระบุงค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริงเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิจัยดำเนินการในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ห้อง 2 สบข 1 จำนวน 34 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ใบงานวิเคราะห์รายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากงบการเงินจริง และแบบประเมินสมรรถนะ (Rubric) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียน 6 จาก 7 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 85.71 สามารถจำแนกประเภทรายงานและระบุงค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าการใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริงสามารถพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบฐานสมรรถนะและการประเมินผลตามสภาพจริงตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567

คำสำคัญ: สมรรถนะ, รายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต, ใบงานวิเคราะห์รายงาน, การประเมินตามสภาพจริง, หลักสูตรฐานสมรรถนะ

Title : The Development of Competency in Analyzing the Types and Components of Auditor's Reports through Worksheet-Based Analysis of Real Financial Statements

Researcher : Miss Pranee Changwong

Program : Accounting

Academic Year : 2025

Abstract

This classroom action research aimed to (1) develop students' competency in identifying the types of auditors' reports and (2) enhance their competency in identifying the components of auditors' reports through worksheet-based analysis of real financial statements. The study was conducted with 34 second-year Higher Vocational Certificate students (Diploma Level) during the second semester of the academic year 2025.

The research instruments consisted of worksheets for analyzing auditors' reports from real financial statements and a competency-based assessment rubric. Data were analyzed using percentage statistics.

The results revealed that 6 out of 7 groups (85.71%) were able to correctly identify both the types and components of auditors' reports according to the established criteria. The findings indicate that the worksheet-based analysis of real financial statements effectively enhanced students' competencies. The instructional approach was consistent with the Competency-Based Education framework and Authentic Assessment principles under the Higher Vocational Certificate Curriculum B.E. 2567 (2024).

Keywords: Competency, Auditor's Report, Worksheet-Based Learning, Authentic Assessment, Competency-Based Curriculum

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงาน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยความกรุณาของผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์และทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

ท้ายสุดนี้ประโยชน์และความดีอันมีคุณค่าอันเกิดจากการทำการวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยขอบูชาแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนส่งผลให้การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจต่อไป

ปราณี ช่างวงศ์

สารบัญ

เรื่อง	
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย	2
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 มาตรฐานการสอบบัญชีและรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	5
2.2 องค์ประกอบและประเภทของความเห็นในรายงานผู้สอบบัญชี	6
2.3 แนวคิดการจัดการศึกษาแบบฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education)	6
2.4 แนวคิด Authentic Learning	7
2.5 แนวคิด Collaborative Learning	7
2.6 แนวคิด Authentic Assessment	7
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
3 วิธีดำเนินการวิจัย	9
3.1 รูปแบบการวิจัย	9
3.2 กลุ่มเป้าหมาย	9
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	9
3.4 การดำเนินการวิจัย	10
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	10
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	11
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	13
บรรณานุกรม	15

สารบัญตาราง

ตารางที่

4.1 ตารางแสดงผลการทำใบงานวิเคราะห์รายงานผู้สอบบัญชี

11

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายมุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยสู่มาตรฐานสากล โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ การจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) และการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการอาชีวศึกษาโดยเน้น “การผลิตและพัฒนาากำลังคนสมรรถนะสูง” ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education) ที่เน้นการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 จึงกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเชิงวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง โดยเฉพาะในสาขาการบัญชี ซึ่งต้องอาศัยความถูกต้อง รอบคอบ และการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ

รายวิชาการสอบบัญชีเป็นรายวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชี ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าใจมาตรฐานการสอบบัญชี สามารถวิเคราะห์ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และระบอบองค์ประกอบของรายงานได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากรายงานผู้สอบบัญชีเป็นเอกสารสำคัญที่สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลอย่างเคร่งครัด จากการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา พบว่าผู้เรียนสามารถจดจำรูปแบบรายงานได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังขาดความแม่นยำในการจำแนกประเภทความเห็น และการระบุข้อวรรคตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งสะท้อนว่าผู้เรียนยังไม่บรรลุสมรรถนะตามที่หลักสูตร พ.ศ. 2567 กำหนดอย่างสมบูรณ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รายงานผู้สอบบัญชีจากงบการเงินจริงของบริษัทจดทะเบียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวิเคราะห์ อภิปราย และใช้เหตุผลเชิงวิชาชีพ พร้อมทั้งประเมินผลตามแนวทาง Authentic Assessment เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และแนวทางหลักสูตรฐานสมรรถนะ พ.ศ. 2567 อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้จึงมีความสำคัญทั้งในด้านการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางนโยบายระดับชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในการจำแนกประเภทรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
2. เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการระบุงค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
3. เพื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะ พ.ศ. 2567

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

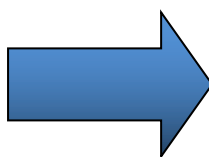
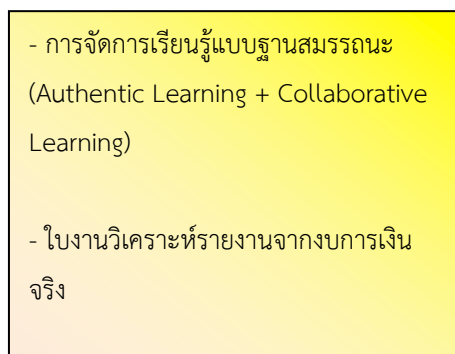
กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ห้อง 2 สบข 1 จำนวน 34 คน

ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

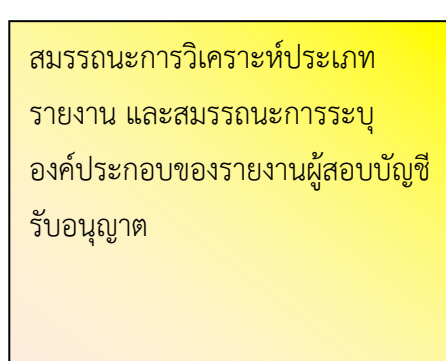
เนื้อหา เรื่อง รายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เครื่องมือ ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง และแบบประเมินผลตามเกณฑ์ Rubric

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะ (Competency)

หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จนสามารถปฏิบัติงานหรือวิเคราะห์สถานการณ์ทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ตามแนวหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567

2. รายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

หมายถึง เอกสารที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจัดทำขึ้นภายหลังการตรวจสอบงบการเงิน เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชี

3. ประเภทรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

หมายถึง ประเภทของความเห็นที่ปรากฏในรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่

ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unmodified Opinion)

ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข (Qualified Opinion)

ความเห็นไม่ถูกต้อง (Adverse Opinion)

การไม่แสดงความเห็น (Disclaimer of Opinion)

4. องค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญของรายงานตามมาตรฐานการสอบบัญชี เช่น วรรคความเห็น วรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็น วรรคเรื่องสำคัญในการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

5. ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง

หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกำหนดประเด็นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากงบการเงินจริงของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

6. การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

หมายถึง การประเมินสมรรถนะของผู้เรียนจากภารกิจหรือผลงานที่สะท้อนการปฏิบัติจริง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน (Rubric) เป็นเครื่องมือวัดระดับคุณภาพของผลงาน

7. ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

หมายถึง พฤติกรรมหรือความสามารถที่ผู้เรียนแสดงออกได้ภายหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนการบรรลุสมรรถนะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายระดับ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน

- 1.1 ผู้เรียนมีสมรรถนะในการจำแนกประเภทรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 ผู้เรียนสามารถระบุองค์ประกอบของรายงานได้ครบถ้วนตามมาตรฐานการสอบบัญชี
- 1.3 ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ
- 1.4 ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารทางวิชาชีพที่ดีขึ้น

2. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

- 2.1 ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ พ.ศ. 2567
- 2.2 ได้เครื่องมือการจัดกิจกรรมและการประเมินผลที่สามารถนำไปใช้หรือพัฒนาต่อยอดในรายวิชาอื่น
- 2.3 สามารถพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง

3. ประโยชน์ต่อสถานศึกษา

3.1 สนับสนุนการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.2 เป็นแนวทางตัวอย่างในการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะในสาขาการบัญชี

4. ประโยชน์ต่อระบบการอาชีวศึกษา

4.1 สนับสนุนการผลิตกำลังคนด้านบัญชีที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงและการประเมินตามสภาพจริงอย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะ พ.ศ. 2567 ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 มาตรฐานการสอบบัญชีและรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- 2.2 องค์ประกอบและประเภทของความเห็นในรายงานผู้สอบบัญชี
- 2.3 แนวคิดการจัดการศึกษาแบบฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education)
- 2.4 แนวคิด Authentic Learning
- 2.5 แนวคิด Collaborative Learning
- 2.6 แนวคิด Authentic Assessment
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 มาตรฐานการสอบบัญชีและรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นเอกสารทางวิชาชีพที่แสดงความเห็นต่องบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ฉบับที่ 700 (การแสดงความเห็นและการรายงานต่องบการเงิน) ได้กำหนดโครงสร้างของรายงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้รายงานมีความเป็นมาตรฐาน โปร่งใส และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานฉบับที่ 705 ว่าด้วยการดัดแปลงความเห็น และฉบับที่ 706 ว่าด้วยวรรคเน้นเรื่องและวรรคอื่น ช่วยกำหนดแนวทางเมื่อผู้สอบบัญชีพบประเด็นที่อาจมีผลกระทบต่องบการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชีมีบทบาทสำคัญต่อความเชื่อมั่นของผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลอย่างเคร่งครัด

การทำความเข้าใจประเภทของความเห็น ได้แก่

- ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unmodified Opinion)
- ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข (Qualified Opinion)
- ความเห็นไม่ถูกต้อง (Adverse Opinion)
- การไม่แสดงความเห็น (Disclaimer of Opinion)

2.2 องค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

รายงานผู้สอบบัญชีตามมาตรฐานฉบับที่ 700 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. ชื่อรายงาน
2. ผู้รับรายงาน
3. พรรคความเห็น (Opinion)
4. พรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็น (Basis for Opinion)
5. พรรคเรื่องสำคัญในการสอบบัญชี (Key Audit Matters)
6. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร
7. ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี
8. ลายมือชื่อและวันที่รายงาน

การวิเคราะห์และระบุข้อควรระวังได้อย่างถูกต้องสะท้อนถึงความเข้าใจเชิงโครงสร้างและความสามารถในการตีความเอกสารทางวิชาชีพ

2.3 แนวคิดการจัดการศึกษาแบบฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2567 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดฐานสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) ซึ่งให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) มากกว่าการเน้นเนื้อหาเพียงอย่างเดียว

Spady (1994) อธิบายว่า การศึกษาฐานสมรรถนะมุ่งให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมหรือผลงานที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง การประเมินจึงควรวัดจากภารกิจหรือผลงานที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง

กิจกรรมการวิเคราะห์รายงานผู้สอบบัญชีจากงบการเงินจริงจึงสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว

2.4 แนวคิด Authentic Learning

Herrington และ Oliver (2000) เสนอว่า Authentic Learning เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ความรู้ในรายวิชาการสอบบัญชี การใช้รายงานจริงช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบริบทของวิชาชีพมากกว่าการเรียนรู้จากตัวอย่างสมมติ

2.5 แนวคิด Collaborative Learning

Johnson และ Johnson (1999) ระบุว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง การสื่อสาร และความรับผิดชอบร่วมกัน

กิจกรรมวิเคราะห์รายงานแบบกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนอภิปราย เปรียบเทียบความคิดเห็น และสรุปผลร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการทำงานจริงในวิชาชีพสอบบัญชี

2.6 แนวคิด Authentic Assessment

Wiggins (1998) อธิบายว่า Authentic Assessment เป็นการประเมินที่วัดความสามารถผ่านภารกิจจริง การใช้ใบงานและ Rubric ในการวิจัยครั้งนี้ช่วยให้การประเมินสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงของผู้เรียน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาวดี ใจดี (2563) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจากงบการเงินจริงในรายวิชาการวิเคราะห์งบการเงิน ระดับปริญญาตรี พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์เชิงเหตุผลและการอธิบายประเด็นทางบัญชีดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับสูงผลการวิจัยสะท้อนว่า การใช้เอกสารจริงช่วยลดการเรียนรู้แบบท่องจำ และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

กิตติพงษ์ วัฒนศิริ (2562) ศึกษาการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการสอบบัญชี พบว่า การทำกิจกรรมกลุ่มช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหามาตรฐานการสอบบัญชี และพัฒนาทักษะการอภิปรายเชิงวิชาชีพของผู้เรียนผลการวิจัยสนับสนุนการใช้กิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์รายงานผู้สอบบัญชีในครั้งนี้

อรทัย มณีวงศ์ (2564) ศึกษาการใช้ Authentic Assessment ในการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา พบว่า การใช้ใบงานและเกณฑ์ Rubric ช่วยสะท้อนสมรรถนะผู้เรียนได้ชัดเจนกว่าการใช้

ข้อสอบปรนัยเพียงอย่างเดียวแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับการประเมินผลในงานวิจัยนี้ที่ใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานผู้สอบบัญชี

ธนภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2565) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนว Competency-Based Curriculum ในสาขาการบัญชีระดับอาชีวศึกษา พบว่า การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ชัดเจน และประเมินจากภารกิจจริง ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพดีขึ้นงานวิจัยนี้สนับสนุนการออกแบบกิจกรรมวิเคราะห์รายงานผู้สอบบัญชีตามหลักสูตร พ.ศ. 2567

พิชญภา รุ่งเรือง (2561) ศึกษาผลของการใช้รายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจโครงสร้างงบการเงินและรายงานประกอบดีขึ้น และสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับสถานการณ์จริงได้ชัดเจนผลการวิจัยสนับสนุนแนวทางการใช้รายงานผู้สอบบัญชีจากบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในงานวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงาน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะ พ.ศ. 2567 มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงาน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริงเป็นเครื่องมือหลักในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้

การดำเนินการวิจัยยึดแนวคิดการจัดการศึกษาแบบฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education) และการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ตามแนวทางหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2567

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ห้อง 2 สบข 1 จำนวน 34 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

ผู้เรียนถูกแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมวิเคราะห์รายงานร่วมกัน โดยเน้นกระบวนการ เรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง

เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยกำหนดประเด็นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ ได้แก่

1. การจำแนกประเภทรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
2. การระบุองค์ประกอบของรายงาน
3. การอธิบายเหตุผลเชิงวิชาชีพ

รายงานที่นำมาใช้เป็นงบการเงินจริงของบริษัทที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิด Authentic Learning

2. แบบประเมินสมรรถนะ (Rubric)

ใช้ประเมินคุณภาพผลงานตามระดับ 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ และควรปรับปรุง โดยพิจารณาจาก

1. ความถูกต้องในการจำแนกประเภทรายงาน
2. ความครบถ้วนในการระบอบุญประกอบ
3. การให้เหตุผลเชิงวิชาชีพ
4. ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

3.4 การดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาปัญหาและวิเคราะห์สมรรถนะที่ต้องการพัฒนา
2. พัฒนาใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนศึกษารายงานผู้สอบบัญชีจริงและทำใบงานเป็นกลุ่ม
4. ให้ผู้เรียนอภิปรายและนำเสนอผลการวิเคราะห์
5. ประเมินผลโดยใช้เกณฑ์ Rubric
6. วิเคราะห์ผลโดยใช้คำร้อยละ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ คำร้อยละ เพื่อสรุประดับการบรรลุสมรรถนะของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์การวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงาน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงผลการทำใบงานวิเคราะห์รายงานผู้สอบบัญชี

กลุ่มที่	ประเด็นที่วิเคราะห์			สรุปผล	
	ประเภท รายงานฯ	องค์ประกอบ	การให้ เหตุผลทาง วิชาชีพ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	✓	✓	✓	✓	
2	✓	✓	✓	✓	
3	✓	✓	✓	✓	
4	✓	✓	✓	✓	
5	✓	✓	✓	✓	
6	✗	✗	✗		✓
7	✓	✓	✓	✓	

จากตาราง 4.1 ผลการวิเคราะห์รายด้านสมรรถนะพบว่า

1. สมรรถนะด้านการจำแนกประเภทรายงาน

ผู้เรียน 6 กลุ่ม สามารถจำแนกประเภทความเห็นได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 85.71

2. สมรรถนะด้านการระบุองค์ประกอบของรายงาน

ผู้เรียน 6 กลุ่ม สามารถระบุชื่อวรรคและองค์ประกอบได้ครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 85.71

3. สมรรถนะการใช้เหตุผลเชิงวิชาชีพ

ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถอธิบายเหตุผลประกอบการวิเคราะห์ได้สอดคล้องกับมาตรฐานการสอบบัญชี

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริงสามารถพัฒนา
สมรรถนะของผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงาน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริง ของนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 2 สาขาการบัญชี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 สามารถสรุปผลและอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริงสามารถพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนด้านการวิเคราะห์ประเภทรายงานและองค์ประกอบของรายงาน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนร้อยละ 85.71 บรรลุเกณฑ์ที่กำหนด

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนร้อยละ 85.71 สามารถพัฒนาสมรรถนะในการจำแนกประเภทรายงาน และระบุองค์ประกอบของรายงาน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าการใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริงเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพ สอบบัญชีผลดังกล่าวสามารถอภิปรายเชื่อมโยงกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ ผลการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education) ที่ Spady (1994) อธิบายว่า การเรียนรู้ควรมุ่งให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมหรือผลงานที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง มากกว่าการวัดผลจากการจดจำเนื้อหาเพียงอย่างเดียว การใช้ใบงานที่ให้ผู้เรียนวิเคราะห์รายงาน ผู้สอบบัญชีจากสถานการณ์จริง จึงเป็นภารกิจที่สะท้อนสมรรถนะเชิงปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2567 ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ผลการวิจัยสนับสนุนแนวคิด Authentic Learning ของ Herrington และ Oliver (2000) ซึ่งเสนอว่าการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทจริงจะช่วย ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ความรู้ การนำรายงาน ผู้สอบบัญชีจากงบการเงินจริงของบริษัท ที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนได้เผชิญกับ รูปแบบรายงานที่ใช้จริงในวิชาชีพ ส่งผลให้การเรียนรู้มีความหมายและสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการ ปฏิบัติได้อย่างชัดเจน การทำกิจกรรมแบบกลุ่มสอดคล้องกับแนวคิด Collaborative Learning ของ Johnson และ Johnson (1999) ที่ระบุว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยพัฒนาทักษะการคิดระดับสูงและการ สื่อสาร การอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของการ วิเคราะห์ และเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี การประเมินผลโดยใช้ใบงาน ร่วมกับเกณฑ์ Rubric สอดคล้องกับแนวคิด Authentic Assessment ของ Wiggins (1998) ซึ่งเน้นการ ประเมินจากภารกิจจริง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการประเมินลักษณะนี้สามารถสะท้อนระดับสมรรถนะ

ของผู้เรียนได้ชัดเจน และสอดคล้องกับแนวทางการประเมินตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศหลายเรื่อง ได้แก่ สุภาวดี ใจดี (2563) ที่พบว่าการใช้กรณีศึกษาจริงช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์เชิงเหตุผล กิตติพงษ์ วัฒนศิริ (2562) ที่พบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยเพิ่มความเข้าใจในมาตรฐานการสอบบัญชี และอรรถัย มณีวงศ์ (2564) ที่ยืนยันว่าการประเมินตามสภาพจริงสะท้อนสมรรถนะได้ชัดเจนกว่าการใช้ข้อสอบปรนัยเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ามี 1 กลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์ อาจเนื่องมาจากความแตกต่างด้านพื้นฐานความรู้หรือทักษะการวิเคราะห์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และควรมีการเสริมกิจกรรมหรือการประเมินรายบุคคลเพิ่มเติมในอนาคต

โดยสรุป การใช้ใบงานวิเคราะห์รายงานจากงบการเงินจริงไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านการจำแนกประเภทรายงานและการระบุองค์ประกอบของรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ และการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร พ.ศ. 2567 และนโยบายการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลไปใช้

1. ควรเพิ่มกรณีศึกษาที่มีความเห็นแบบมีเงื่อนไขหรือไม่แสดงความเห็น เพื่อเพิ่มระดับความท้าทาย
2. ควรจัดให้มีการประเมินรายบุคคลควบคู่กับการประเมินรายกลุ่ม

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล
2. เปรียบเทียบผลระหว่างการใช้กรณีศึกษาจริงกับกรณีศึกษาแบบสมมติ

บรรณานุกรม

- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active learning: Creating excitement in the classroom*. ASHE-ERIC Higher Education Report.
- Herrington, J., & Oliver, R. (2000). An instructional design framework for authentic learning environments. *Educational Technology Research and Development*, 48(3), 23–48.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning* (5th ed.). Allyn & Bacon.
- Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education: Critical issues and answers*. American Association of School Administrators.
- Wiggins, G. (1998). *Educative assessment: Designing assessments to inform and improve student performance*. Jossey-Bass.
- กิตติพงษ์ วัฒนศิริ. (2562). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการสอบบัญชี. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 12(2), 45–60.
- ธนภรณ์ ศรีสวัสดิ์. (2565). การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพบัญชีตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับอาชีวศึกษา. *วารสารการอาชีวศึกษาไทย*, 8(1), 15–28.
- พิชญาภา รุ่งเรือง. (2561). การใช้รายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในการพัฒนาการเรียนรู้ทางบัญชี. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี*, 10(3), 77–92.
- สุภาวดี ใจดี. (2563). การใช้กรณีศึกษาจริงในการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์งบการเงิน. *วารสารวิชาการบัญชี*, 5(2), 33–48.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2564). *มาตรฐานการสอบบัญชี ฉบับที่ 700 การแสดงความเห็นและการรายงานต่อการเงิน*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2564). *มาตรฐานการสอบบัญชี ฉบับที่ 705 การดัดแปลงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2564). *มาตรฐานการสอบบัญชี ฉบับที่ 706 วรรณคดีและวรรณคดีอื่นในรายงานของผู้สอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- อรัญ มณีวงศ์. (2564). การประเมินผลตามสภาพจริงในระดับอาชีวศึกษา. *วารสารการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา*, 9(1), 101–118.